

Asia

Neuvoston päätösehdotus EU:n ehdotuksesta muuttaa Baselin sopimuksen liitettä IV sopimuksen 15. osapuolikokouksessa ja EU:n kannasta muiden sopimuksen osapuolten ehdotuksiin muuttaa liitettä IV ja muita liitteitä

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 7.8.2020 ehdotuksensa (COM(2020) 362) neuvoston päätökseksi EU:n ehdotuksesta Baselin sopimuksen liitteen IV muuttamiseksi ja EU:n kannasta muiden osapuolten ehdotuksiin muuttaa liitettä IV ja muita liitteitä. Liite IV sisältää jätteiden käsittelymenetelmät (loppukäsittely- ja hyödyntämismenetelmät).

Ehdotusta käsitellään neuvoston kansainvälisessä ympäristötyöryhmässä 21.9.2020 ja ympäristötyöryhmässä lokakuun alussa.

Liitteen IV muutosehdotus on tarkoitus hyväksyä Baselin sopimuksen 15. osapuolikokouksessa 19.-30.7.2021 Genevessä. EU:n tulee jättää ehdotuksensa liitteen IV muuttamisesta sopimuksen sihteeristölle viimeistään 4.12.2020, sillä Baselin sopimuksen sihteeristön tulee toimittaa liitteiden muutosehdotus sopimusosapuolille vähintään kuusi kuukautta ennen edellä mainittua kokousta.

Suomen kanta

Suomi tukee komission ehdotusta neuvoston päätökseksi, jossa ehdotetaan Baselin sopimuksen liitteen IV uudistamista, sekä EU:n kantaa muiden sopimuksen osapuolten ehdotuksiin muuttaa liitettä IV ja muita liitteitä ja näin voi hyväksyä ehdotuksen neuvoston päätökseksi. Suomi voi myös tukea vähäisiä teknisluonteisia tarkennuksia päätösehdotukseen.

Suomi kannattaa komission ehdotusta päivittää Baselin sopimuksen liite IV sopimuksen hyväksymisen jälkeen tapahtuneen teknisen ja muun kehityksen mukaiseksi. Ehdotuksen katsotaan korjaavan kattavasti liitteessä IV olevia puutteita.

Suomi kannattaa komission ehdotusta EU:n kannaksi muiden sopimuksen osapuolten ehdotuksiin muuttaa liitettä IV ja muita liitteitä. Sopimuksen sähkö- ja elektroniikkajätteiden nimikkeiden mahdollinen muuttaminen tiukentaisi/kieltäisi erityisesti sekalaisen ei-vaarallisen sähkö- ja elektroniikkalajitejätteen vientiä, mikä vähentäisi kyseisen jätteen vientiä mm. kehitysmaihin.

Pääasiallinen sisältö

Komission ehdotuksessa neuvoston päätökseksi on kaksi kokonaisuutta, Euroopan unionin ehdotus liitteen IV (sis. jätteen käsittelymenetelmät) muuttamiseksi sekä Euroopan unionin kanta muiden sopimuksen osapuolien mahdollisiin ehdotuksiin muuttaa liitettä IV ja/tai sähkö- ja elektroniikkalajitejätteen nimikkeiden muuttamisesta ja mahdollisen uuden sähkö- ja elektroniikkalajitejäte -nimikkeen sisällyttämisestä liitteeseen II (erityishuomiota tarvitsevat jätteet). Liitteen IV muutosehdotuksen tavoitteena on mm. saavuttaa osapuolien kesken yhteisymmärrys ja yhteneväinen tulkinta jätteen käsittelymenetelmistä. Lisäksi tavoitteena on varmistaa sopimuksen valvontamekanismien soveltuva käyttö sekä kannustetaan käsittelemään jäte ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla maailmanlaajuisesti ja samalla edesauttaa siirtymistä kiertotalouteen.

Liitteeseen IV ehdotetaan sisällytettäväksi yleinen johdanto, jossa määriteltäisiin termit loppukäsittely ja hyödyntäminen. Käsittelymenetelmien luetteloihin sisällytettäisiin kaikki käsittelymenetelmät, huolimatta siitä ovatko ne ympäristön kannalta hyväksyttäviä vai eivät. Myös esikäsittelymenetelmät sisällytettäisiin liitteeseen. Näin ollen sopimuksen vaatimukset käsittäisivät kaikki mahdolliset jätteenkäsittelymenetelmät. Ehdotuksessa nykyisiä käsittelymenetelmiä muutettaisiin sekä lisäksi esitetään lisättäväksi uusia käsittelymenetelmiä. Muutoksella halutaan huomioida tieteellinen, tekninen sekä muu kehitys ja päivittää käsittelymenetelmät vastaamaan paremmin nykyistä tilannetta. Hyödyntämismenetelmien luetteloon lisättäisiin mm. uudelleenkäytön valmistelu sekä esikäsittelymenetelmiin sekoittaminen ja uudelleenpakkaaminen ennen toimittamista johonkin toiseen käsittelyyn. Loppukäsittelymenetelmiin lisättäisiin mm. päästäminen ilmakehään. Lisäksi ehdotus sisältää ns. ”kaatoluokat”, joihin voitaisiin luokitella ne käsittely/esikäsittelytavat, joita ei ole erikseen lueteltu koodilistassa.

Lisäksi komission ehdotuksessa neuvoston päätökseksi esitetään Euroopan unionin kanta Baselin sopimuksen 15. osapuolikokoukseen liittyen elektroniikkajätteen nimikkeiden muutokseen. Muun osapuolen ehdottaessa muutoksia sähkö- ja elektroniikkalajitejätekoodeihin (A1180 ja B1110) tai ehdottaessa uusia nimikkeitä sähkö- ja elektroniikkalajitejätteelle liitteeseen II, EU voi kannattaa muutoksia, jos ne ovat EU:n edellä mainittujen tavoitteiden mukaisia. Uuden nimikkeen lisääminen liitteeseen II (erityishuomiota vaativat jätteet) tarkoittaisi, että sähkö- ja elektroniikkalajiteromun siirrot vaatisivat jätesiirotuluvan ja lisäksi näiden jätteiden vienti kiellettäisiin EU- ja OECD-maiden ulkopuolelle. Komissio ehdottaa lisäksi, että Euroopan talousalueella sovellettaisiin Baselin sopimuksen sallimaa mahdollisuutta poiketa sopimuksen määräyksistä, jos ympäristönsuojelun taso ei heikkene. Siten vaarattoman sähkö- ja elektroniikkalajitejätteen siirrot Euroopan talousalueen sisällä eivät jatkossakaan edellyttäisi ennakkoilmoitus- ja hyväksyntämenettelyä eli toimivaltaisen viranomaisen myöntämää jätesiirotulupaa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ehdotuksen oikeusperustana on sopimuksen Euroopan unionin toiminnasta (SEUT) 192.1 ja 218.9 artiklat.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

(EU23) EU-asioiden komitean alainen ympäristöjaosto, kirjallinen menettely 9.9.-11.9.2020 klo 10.00.

Eduskuntakäsittely

Perustuslain 97 §:n mukainen tiedoksianto eduskuntaan.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Jätteiden siirtoja maasta toiseen säädellään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) No. 1013/2006 jätteiden siirrosta, jota sovelletaan sellaisenaan Euroopan talousalueella. Jätedirektiivissä 2008/98/EC säädetään tavoitteista ja toimenpiteistä, joilla pyritään mm. vähentämään jätteen syntymistä sekä vähentämään jätteen syntymisen ja jätehuollon aiheuttamia haittavaikutuksia ympäristölle sekä ihmisen terveydelle. Baselin sopimuksen liitteiden muutokset pannaan täytäntöön EU:n jätteesiirtoasetuksen muutoksella. Baselin sopimuksen liitteen IV muutos tulee lisäksi sisällyttää jätedirektiivin liitteisiin I-II, ja näin se tulee myös kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Baselin sopimuksen liitteen IV eli jätteen käsittelymenetelmien muutos ehdotuksesta arvioidaan koituvan vain vähäisiä taloudellisia vaikutuksia Suomessa. Muutokset selventävät käsittelymenetelmien luokittelua ja sujuvoittavat luokittelun soveltamista käytännössä. Muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja näin ollen vaikutusten voidaan olettaa kohdistuvan eniten viranomaisten ylläpitämiin jäteraportointijärjestelmiin, joihin tulee tehdä muutoksia. Nämä muutokset voidaan toteuttaa olemassa olevien määrärahojen puitteissa.

Elektroniikkajätteen nimikkeiden muutokset ja mahdollisesti uuden elektroniikkajätteen nimikkeen lisäys Baselin sopimuksen liitteeseen II (vientikielto EU ja OECD maiden ulkopuolelle) eivät myöskään aiheuta isoja taloudellisia vaikutuksia Suomessa. Jätteen viejille voi muutoksesta aiheutua kuluja jätesiirtolupamaksujen muodossa, mutta vaikutukset ovat vähäisiä ja eivät kosketa laajaa toimijajoukkoa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2020) 362 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Marja-Riitta Korhonen, ympäristöministeriö, marja-riitta.korhonen@ym.fi, p. 0295 251 299 ja 050 465 1609

EUTORI-tunnus

EU/2020/1223

Litteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
